

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.170/2021/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. június 22.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény
Terhelt (ek): I. rendű
Első fok: Győri Járásbíróság, B.69/2019/151., ítélet, tárgyalás,
2020. november 11.
Másodfok: Győri Törvényszék, 4.Bf.23/2021/9., ítélet, nyilvános ülés,
2021. június 22.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú és a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.23/2021/9. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] I. 1. A Győri Járásbíróság a 2020. november 11. napján kihirdetett B.69/2019/151. számú ítéletében I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan,

társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésül – 4 év 6 hónap szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra, 400 napi tétel, napi tételenként 3.000 forint, összesen 1.200.000 forint pénzbüntetésre és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. A pénzbüntetés megfizetésére 20 havi, egyenként 60.000 forint havi részlet összegű részletfizetést engedélyezett. Elrendelte továbbá az I. rendű terhelt tekintetében a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.B.28094/2009/31. számú ítéletével kiszabott – eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – 1 év 10 hónap szabadságvesztés végrehajtását.

[2] Az I. rendű terhelt és védője által bejelentett fellebbezések folytán eljáró Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. június 22. napján kihirdetett 4.Bf.23/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; a szabadságvesztés tartamát 3 év 10 hónap tartamra, a közügyektől eltiltás tartamát 4 évre, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 forintra csökkentette, ezáltal a pénzbüntetés összegét összesen 600.000 forintban, az egy havi részlet összegét 30.000 forintban állapította meg. Egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás felülvizsgálati indítvánnyal érintett lényege szerint a 2012. december 12. napján létrejött cég 1 megalakulásától az üzletrész 2013. szeptember 13-i értékesítéséig II. rendű terhelt, majd ezt követően a cég 2016. december 28-i kényszertörlesztési eljárásának befejezéséig személy 1 volt az önálló képviseletre jogosult ügyvezetője. A társaság gazdasági tevékenységét azonban – a gépkocsik beszerzésének, értékesítésének végzésével, az ehhez szükséges tőke biztosításával és a bevétellel való kizárólagos rendelkezés folytán – a cégalapítástól kezdődően valójában I. rendű terhelt irányította, aki a társaság nevében történő eljárásra – dokumentáltan – 2013. november 1. napjától munkaszerződés, majd a tulajdonosváltást követően, 2014. január 20. napjától megbízási jogviszony alapján volt jogosult.

[4] A cég 1 működési ideje alatt jelentős mennyiségű gépkocsit értékesített. E tevékenységből nagy összegű áfa tartalmú bevételre tett szert, amely után az értékesítést végző adóalanynak áfa bevallási és befizetési kötelezettsége keletkezett. A cég 1 azonban csak a II. rendű terhelt ügyvezetőisége idején, 2012. IV. negyedévre, majd a 2013. I-III. negyedévekre nyújtott be áfa bevallásokat, közösségi beszerzések és ahhoz kapcsolódó értékesítések feltüntetése nélkül, lényegében „0” adattartalommal, majd 2013. IV. negyedévtől a társaság már áfa bevallásokat sem tett.

[5] A cég 1 tényleges irányítójaként a cég kereskedelmi tevékenységéből tehát I. rendű terhelt tett szert valójában bevételre, melynek áfa tartalmának bevallásokban történő szerepeltetéséről és befizetéséről nem gondoskodott, így a 2013. I. negyedév és 2014. IV. negyedév közötti időszakban a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vonatkozásában a valós tény elhallgatta, illetve valótlan tartalmú nyilatkozatot tett, mely magatartásával összesen 45.125.000 forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek áfa adónemben.

[6] I. rendű és II. rendű terheltektől kapott bizonylatok alapján, a cég 1 könyvelője készítette el a társaság áfa bevallásait, melyek így a tényleges tevékenységet dokumentáló bizonylatok hiányában valótlan adatokat tartalmaztak, amivel I. rendű és II. rendű terheltek is tisztában voltak. I. rendű és II. rendű terheltek tehát a valótlan tartalmú adóbevallások benyújtásával az áfa fizetési kötelezettségük eltitkolása érdekében valótlan tartalmú okiratokat használtak fel a 2013. I. és III. negyedév közötti időszakban.

[7] **II.** 1. A bíróság jogerős határozata ellen I. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt, annak törvényi okaként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással.

[8] Álláspontja szerint az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények közül a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében a bűnösség megállapítására a büntető anyagi jogi szabályok téves értelmezésével, az irányadó tényállás téves jogi értékelésével került sor. Az I. rendű terhelt tevőleges magatartása még a jogerősen megállapított tényállásban sem merül fel könyvelési anyag szolgáltatása, annak visszatartása, át nem adása, könyvelővel történő adóbevallás összeállítása beadása, be nem adása kapcsán.

[9] Rámutatott, hogy a tényállás tényszerűen azt tartalmazza, hogy a terhelt nem szolgáltatott könyvelési anyagot, a könyvelő pedig erről senkivel sem egyeztetve, „nullás” bevallásokat adott be. Az I. rendű terhelt tehát azzal a magatartással, hogy könyvelési anyagot nem szolgáltatott a könyvelőnek, a könyvelővel abban nem állapodott meg, hogy könyvelési anyag hiányában „nullás” bevallások kerüljenek beadásra. Miután pedig mindezt a könyvelő saját protokollja szerint intézte, senkivel sem egyeztetve, I. rendű terhelt nem valósított meg büntetendő cselekményt, cselekménye nem tényállásszerű, e cselekmény nem bűncselekmény.

[10] Mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását, az I. rendű terhelt, a terhére rótt hamis magánokirat felhasználásának vétsége vádja alóli felmentését és a halmazati büntetés mellőzését indítványozta.

[11] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1205/2021/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[12] Indokolása szerint az irányadó tényállás alapján a cég 1-et ténylegesen az I. rendű terhelt irányította, a bevallásokat könyvelő útján teljesítette, azonban az ehhez szükséges dokumentumokat nem bocsátotta a könyvelő rendelkezésére, aki ezáltal – I. rendű terhelt tudomásával – több időszakra is valótlan tartalmú adóbevallásokat nyújtott be. Miután a valótlan tartalmú adóbevallásnak a joghatás kiváltására történő felhasználása az I. rendű terhelt magatartásának következménye, a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására törvényesen került sor.

[13] **III.** Az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[14] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja és kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[15] Az I. rendű terhelt védője indítványában a felülvizsgálat törvényi hivatkozásként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját jelölte azzal, hogy az I. rendű terhelt terhére rótt költségvetést károsító és közbizalom elleni bűncselekmények közül ez utóbbi tekintetében törvénysértő a bűnfelelősség kimondása, ennek hiányában pedig a halmazati büntetés kiszabása is törvénysértő.

[16] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy

megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[17] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerint felülvizsgálati ok az is, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. Ez esetben az indítvány nem a terhelt büntetőjogi felelőssége alóli mentesülést, hanem a téves minősítés kiküszöbölését és – ezen keresztül – (a terhelt javára előterjesztett indítvány esetén) a büntetés enyhítését célozza.

[18] Halmazat esetében a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja szerinti törvénysértő felmentés, eljárásmegszüntetés és bűnösség megállapítása – értelemszerűen – az anyagi halmazatban álló bűncselekmény kapcsán képez felülvizsgálati okot. Az alaki halmazatban álló bűncselekmény esetében ugyanis valójában egyazon magatartás jogi értékelésének változatairól, ekként minősítéséről van szó. Következésképp az ilyen jogi értékelés (illetve annak megléte vagy hiánya miatti kifogás) nem a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja szerint, hanem az említett törvényhely b) pont első fordulata szerint képezheti felülvizsgálat tárgyát; amint az ilyen értékelés téves mivolta sem vezet sem a bűnösség kimondásához (EBD 2012.B.15.), sem pedig felmentéshez (BH 2008.322., BH 2017.109.I.).

[19] Jelen esetben az I. rendű terhelt védője ténylegesen azt sérelmezte, hogy a bíróság a jogerős ítéletében az I. rendű terhelt terhére megállapított cselekményt költségvetési csalás és hamis magánokirat felhasználásának vétsége halmazataként minősítette és szabott ki törvénysértően halmazati büntetést, indítványa tehát (kizárólag) a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg; amiatt viszont az indítvány alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[20] 2. A felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor a tényálláshoz kötöttség megkerülhetetlen szabály. A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]; a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[21] A felülvizsgálat kötelező szabálya az is, hogy a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a hivatalból is vizsgálendő, felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértés kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés]. Ekként a Kúria – a felülvizsgálati eljárás törvényi kötelezettségeként szabályozott tényálláshoz kötöttség alapján, a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével – az indítvány elbírálása során a terhelt terhére rótt hamis magánokirat felhasználásának vétségeként értékelt cselekmény törvényi tényállási elemei megállapításának törvényességét vizsgálta.

[22] A Kúria a felülvizsgálati indítvány büntető anyagi jogi érveit alaptalannak találta.

[23] A Be. 345. §-a alapján a hamis magánokirat felhasználásának vétségét követi el az, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál.

[24] A bűncselekmény jogi tárgya a magánokiratok valóságába vetett közbizalom, elkövetési tárgya a magánokirat. Magánokiratnak minősül minden olyan okirat, amelyet alkalmas valamely jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására és nem minősül közokiratnak. A magánokirat akkor lehet a bűncselekmény elkövetési tárgya, ha az hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú. A magánokirat akkor valótlan tartalmú, ha alakilag valós, de az abban írt adatok, vagy az abban foglalt nyilatkozat

nem felel meg a valóságnak, vagyis a kiállító valótlan tartalmú nyilatkozatot tett vagy valótlan tényeket tanúsított.

[25] A bűncselekmény elkövetési magatartása a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat felhasználása. Felhasználás alatt a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratnak a jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására, vagyis a joghatás kiváltására illetve előidőzésére történő használatát kell érteni, amelynek folytán a magánokirat az elkövetői körön kívül álló más személyhez kerül. A bűncselekmény csak szándékosan (egyenes, elméletileg eshetőleges szándékkal) követhető el, vagyis az elkövető tudatának ki kell arra terjednie, hogy a magánokirat alakilag vagy tartalmilag hamis, illetve arra, hogy azt valamilyen joghatás kiváltása céljából használja fel (BH 1998.156.).

[26] A bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges, hogy az elkövető által kívánt joghatást kiváltsa a magánokirat felhasználása (a bűncselekmény immateriális), és ezért a magánokirat felhasználásával befejezett. Elkövetője tettesként bárki lehet, társtettes az általános szabályok szerint kapcsolódhat hozzá.

[27] Az irányadó tényállás szerint

- a cég 1 gazdasági tevékenységét a cégalapítástól kezdődően valójában I. rendű terhelte irányította, melynek keretében a gépkocsik beszerzését, értékesítését szervezte, a gépjárművek megvásárlásához szükséges tőkét biztosította és az értékesítésből befolyt bevétellel is ő rendelkezett;
- a társaság könyvelője az I. rendű által korábban ismert és megbízott könyvelő volt, akivel a kapcsolatot elsősorban szintén az I. rendű terhelte tartotta;
- az I. rendű terhelte a cég kereskedelmi tevékenységéből bevételre tett szert, melynek áfa tartalmának bevallásokban történő szerepeltetéséről és befizetéséről – a 2013. I. negyedév és 2014. IV. negyedév közötti időszakban – nem gondoskodott;
- a könyvelő az I. rendű és a II. rendű terheltektől kapott bizonylatok alapján készítette a társaság áfa bevallásait, melyek a tényleges tevékenységet dokumentáló bizonylatok hiányában – a terheltek által is tudottan – valótlan adatokat tartalmaztak;
- a 2013. I. és III. negyedév közötti időszakban az I. rendű és II. rendű terheltek a valótlan tartalmú adóbevallások benyújtásával az áfa fizetési kötelezettségük eltitkolása érdekében valótlan tartalmú okiratokat használtak fel.

[28] A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint a felülvizsgálat során az irányadó tényállás részének kell tekinteni a bíróságnak – az ítéletszerkesztési hiba folytán – az ítélete indokolásának más, tényálláson kívüli részeiben feltüntetett ténymegállapításait is (BH 2016.163.III., BH 2015.216.I., BH 2006.392., BH 2005.89.II.).

[29] A fentiekén túl a Kúria a lent megjelölt korábbi határozataiban már kifejtettekre utalással – a tényálláshoz kötöttség körében – arra mutat rá, hogy a tényállás nem csupán a kívülvilágban megvalósult eseményeket, hanem belső történéseket, a terhelte tudatára vonatkozó ténymegállapításokat is tartalmazhat. Ezek az úgynevezett tudati tények, amelyek szintén a tényállás részei.

[30] A tényállás körébe tartozik a bűncselekmény elkövetésével összefüggő valamennyi körülményre vonatkozó ténymegállapítás, a terhelte személyi körülményeivel összefüggő adatok, valamint az elkövető tudattartalmára – az egyes események megtörténteire vagy meg nem történteire vonatkozó ismereteire, céljaira – mint tudati tényekre vont következtetés is (BH 2005.167.). A tudattartalom ténybeli megállapítása lehet a tényállás része, ezért a tudati tények vitatása a jogerős határozat által megállapított tényállás támadásának tekinthető. Erre tekintettel ebben a részében a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt (BH 2011.3.II.).

[31] Ekként a tényállás részei – így a felülvizsgálatban támadhatatlanok – azok a megállapítások, mely szerint

- I. rendű és II. rendű terheltek tisztában voltak azzal, hogy a tényleges tevékenységet dokumentáló bizonylatok hiányában a társaság áfa bevallásai valótlan adatokat tartalmaztak {Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú ítélet 9. oldal [27] bekezdés};
- az I. rendű terhelt nagyon jól tájékozott volt, miután különböző gépjárműkereskedelemmel foglalkozó cégeknél állt alkalmazásban, továbbá korábban saját cégét, a cég 2-t is, mint ügyvezető irányította; ez utóbbi folytán ügyvezetőként tudnia kellett, hogy egy ilyen szervezeti egység jogszabály szerinti működtetése mit vár el, s azzal is tisztában kellett lennie, hogy ha ezt elmulasztja, az milyen következményeket von maga után {Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú ítélet 16. oldal [46] bekezdés};
- az I. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy a gazdasági társaságnak áfa kötelezettséggel terhelt jövedelme van és a befolyó pénzből bevallás és befizetés útján a költségvetés felé fizetési kötelezettsége áll fenn {Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú ítélet 17. oldal [49] bekezdés};
- a II. rendű terheltnek, mint a cég 1 bejegyzett ügyvezetőjétől – törvényi rendelkezések alapján – elvárt volt, hogy tudja, míg I. rendű terhelt, aki a tényleges ügyvezetői feladatokat látta el, tudta is, hogy áfa befizetése érdekében bevallást kell elkészíteni és beadni, de ezeket a bevallásokat ők rendszeresen „0” adattartalommal készítették el, s így is nyújtották be, ezáltal tehát valótlan tartalmú okiratokat használtak fel az áfa fizetési kötelezettségük eltitkolása érdekében {Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú ítélet 20. oldal [62] bekezdés}.

[32] Azt, hogy a terhelt tudattartalma mit fogott át és mire terjedt ki, a bíróság jogerős ítéletében a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével, illetve az azokból levont ténybeli következtetés alapján állapította meg. Ekként az ilyen következtetés is ténybeli, nem pedig jogi, és mint ilyen, a felülvizsgálatban nem támadható.

[33] Az elsőfokú bíróság a tudati tényt bizonyítás felvétele után, mérlegeléssel állapította meg.

[34] Indokolása kellő részletességű abban a körben, amelyből az I. rendű terhelt aktív tevékenységére és azon tény megállapítására következtetett, hogy a cég 1 érdemi tevékenységben, a gazdasági tevékenység aktív működtetésében a tényleges szerepet – bejegyzett ügyvezetői tisztség nélkül – I. rendű terhelt végezte el {Győri Járásbíróság B.69/2019/151. számú ítélet 10. oldal [34] bekezdés}. Az ügyvezetői kötelezettséggel összefüggésben pedig az I. rendű terhelttel szemben korábban indult, de 2013. évben már a Győri Törvényszék előtt, a jelen alapügy tárgyát képező bűncselekménnyel azonos bűncselekmény miatt folyamatban levő büntetőügyre azzal utalt, hogy ezáltal teljes bizonyossággal szembesülnie kellett a jogszabályok szerint az ügyvezetőktől elvárt, megkövetelt kötelezettségek és azok elmulasztásának lehetséges következményeivel is.

[35] Az I. rendű terhelt tudattartalmának vitatása téves, hiszen az irányadó tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy a gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó cég működése idején a tényleges irányítást végző I. rendű terhelt volt az, aki egyedülként és maradéktalanul tisztában volt a cég tevékenységének gazdasági eredményeivel, így neki kellett volna az adókötelezettség teljesítéséhez szükséges okiratokat a könyvelőnek átadnia.

[36] Az I. rendű terhelt bűnösségére vont következtetés tehát a felülvizsgálat tárgyát képező olyan jogkérdés, amelyet az említett tudati tények alapulvételével kell elbírálni.

[37] A tényállás részévé tett tudati tények vitathatósága csak akkor esik el, amennyiben a szűkebb értelemben vett tényállásba tartozó külső, a kívülvilágban megjelenő tényekből

életbeli jelenségekből, a belső tények valóban következnek {BH 2018.232. [38] bekezdés, Kúria Bf.II.1256/2015/5.}. Jelen ügyben azonban a tényállás nem rögzít olyan külső történést, ami ellentmondana a tudati ténymegállapításoknak, de az irányadó tényállás nem tartalmaz olyan ténybeli körülményt sem, amelyből – az indítványból kiolvashatóan esetlegesen – a könyvelő öncélú eljárása folytán az I. rendű terhelt tévedésére lehetne következtetni. Annak ténybeli rögzítése is a tilalmazott tényállástámadás körébe tartozna, hogy az I. rendű terhelt a könyvelővel nem állapodott meg abban, hogy a könyvelési anyag hiányában „nullás” bevallások kerüljenek. Az indítvány ilyen irányú kifogása sem jogi, hanem az irányadó tényállástól eltérő tényekre hivatkozáson és a bizonyítékok mérlegelésének vitatásán alapszik, amely a fentebb kifejtettek szerint törvényben kizárt (BH 2011.183.).

[38] Az ugyanakkor vitathatatlan, hogy a cég – gazdasági tevékenysége körében végzett – értékesítései áfával terheltten történtek, ezzel összefüggésben pedig elsősorban az ügyvezetőt terheli a bevallás elkészítéséhez szükséges iratok, könyvelési anyagot összegyűjtse, a könyvelő rendelkezésre bocsátása, a bevallás elkészítése vagy elkészíttetése és annak benyújtása. Ez a kötelezettség pedig a cég 1 esetében a cég ügyvezetését ténylegesen végző I. rendű terheltre hárult.

[39] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja alapján a költségvetési csalást az is elköveti, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz. A nyilatkozattételre a jogszabály kötelező előírása – és ilyennek minősül az adóbevallás megtétele –, a hatóság felszólítása alapján vagy az adózó saját kezdeményezésére kerülhet sor. Valótlan tartalmú a nyilatkozat, ha az abban közölt tény (adat) az objektív valóságnak nem felel meg.

[40] A költségvetési csalás és az annak érdekében megvalósított (akár rendszerinti, de nem szükségszerű) eszközcselekmény (jellemzően a hamis magánokirat felhasználása) egymással valódi alaki halmazatban áll (Kúria Bfv.II.190/2021/8., Bfv.II.1404/2020/8.).

[41] Az I. rendű terhelt tudta, hogy a cég valóságos gazdasági tevékenységet végez, ennek azonban az érdemi könyvelésre alkalmas papír alapú dokumentációját a könyvelő részére nem adta át, a könyvelő pedig ennek megfelelően készítette el a „0” adattartalmú bevallásokat. A „0” adattartalmú bevallások pedig, miután nem feleltek meg a valóságos, I. rendű terhelt által tudott és ismert gazdasági tevékenységnek, valótlan tartalmú okiratoknak minősülnek.

[42] Az adóbevallás benyújtása az adójogviszony alanyát, a céget terheli, a cég nevében a képviselője, jelen esetben azonban az ügyvezetői tevékenységet ténylegesen végző I. rendű terhelt volt felelős. Az adóbevallás benyújtása joghatás – jelen esetben az adófizetési kötelezettséget érintő – kiváltására alkalmas aktus, így a valótlan tartalmú „0”-ás adóbevallás adózásért felelős hatóság részére való benyújtásával, mint valótlan okirat felhasználásával a hamis magánokirat felhasználásának vétsége megállapítása törvényes.

[43] Az adóbevallás benyújtását érintő kötelezettség teljesítésére vette igénybe az I. rendű terhelt a könyvelőt, akit azonban azzal, hogy nem juttatta el számára a valóságos gazdasági tevékenységről szóló okiratokat (annak tudatában, hogy ez a könyvelő részéről „0”-ás tartalmú adóbevallás elkészítésére és benyújtására vezet) tévedésbe ejtett; erre tekintettel pedig közvetett tettesként valósította meg a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségét [Btk. 13. § (2) bekezdés]. Az elkövetési alakzat téves megállapítása ugyanakkor önmagában felülvizsgálatra nem vezető ok és a közvetett tettes esetében – az irányadó büntetési tétel teljes azonosságára tekintettel – fogalmilag nem vezethet törvénysértő büntetés kiszabásához sem.

[44] Mindebből következik, hogy – a felülvizsgálati indítványban írtakkal szemben – az I. rendű terhelt terhére rótt, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult.

[45] A hamis magánokirat felhasználása – értelemszerűen – a költségvetési csalás azon részcselekményei tekintetében áll fenn, amelyek kapcsán a valóságtól eltérő adatot tartalmazó „nullás” adóbevallás benyújtásra került (2012. IV. és 2013. I.-III. negyedév). A további részcselekmények tekintetében, ahol a terhelt egyáltalán nem nyújtott be adóbevallást, a hamis magánokirat felhasználása értelemszerűen nem valósult meg, azonban a jogerős ítélet sem állította ennek ellenkezőjét.

[46] 3. Miután az indítvány téves minősítésre hivatkozása [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpont] nem vezetett eredményre, a büntetés halmazati jellege, ebből következőleg pedig a büntetés mértéke önmagában már nem lehetett felülvizsgálat tárgya.

[47] A bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés neme és/vagy mértéke ellen felülvizsgálati indítvány ugyanis csak akkor terjeszthető elő, ha a büntetés a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a Btk. más – azaz a cselekmény minősítésen kívül eső – szabályának megsértése miatt törvénysértő [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont]. A felülvizsgálatban a jogerős ítéletben kiszabott büntetés tehát nem önmagában, hanem csak feltételhez kötötten vizsgálható; az említett jogszabályi hivatkozás első fordulata alapján akkor, ha a büntetés törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésére, a második fordulata szerint pedig akkor, ha a büntető anyagi jog más szabályának megsértésére vezethető vissza. Következésképp téves minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés hiányában a kiszabott büntetés neme és mértéke felülvizsgálat tárgya nem lehet; amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogszabályt sem sért, a mérlegelési jogkörben, törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható (BH 2017.219.II., BH 2016.264.II., BH 2012.239., EBH 2011.2387.II., BH 2005.337.III.).

[48] Mindezekre tekintettel a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti összetételben eljárva – a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdése alapján I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[49] **IV.** A Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[50] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. június 22.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró

